

BIJLAGE 1

CONTEXT: ENERGIEAKKOORD, RES EN VERVOLG

Energieakkoord Holland Rijnland

Op 27 september 2017 ondertekenden achttien partijen het Energieakkoord Holland Rijnland. De ondertekenaars waren de veertien gemeenten van de regio Holland Rijnland, de Omgevingsdienst West-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de regio Holland Rijnland en uw provincie Zuid-Holland. Deze partijen werken samen aan de regionale ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn. Voor 2025 zijn concrete tussendoelen gesteld: realiseren van 2,5 PJ energiebesparing, 2,5 PJ extra duurzame energie opwekken via zon en wind (dat zijn zo'n 75.000 woningen met zonnepanelen, 250 ha zonnevelden en 30 windturbines van 3,3 MW), het stimuleren van andere duurzame alternatieven en het stevig inzetten op de warmtetransitie.

Deze regionale ambitie versterkt en verenigt de lokale duurzaamheidsambities, zoals verwoord in de coalitieakkoorden. Dat doen we door de handen ineen te slaan. Door regionaal te organiseren behalen we schaalvoordelen, versnellen we trajecten en hebben we meer impact.

Hiervoor werken we samen langs vijf uitvoeringslijnen:

1. Ruimte en Energie: We stimuleren en faciliteren lokale initiatieven voor zonnevelden en windenergie;
2. Warmte: We zoeken naar een betaalbare, betrouwbare en duurzame, aardgasloze, warmtevoorziening in Holland Rijnland. We gaan restwarmte en bodemenergie beter benutten. Dit krijgt vorm via onder meer lokale transitievisies warmte en een regionale warmtevisie;
3. Energiebesparing: Als overheden geven wij het goede voorbeeld door stapsgewijs maatschappelijk vastgoed te verduurzamen en uiteindelijk energieneutraal te maken. Wij zijn aanjager voor energiebesparing in de bestaande bouw en nieuwbouw;
4. Zon op daken: Doel is om zoveel mogelijk zonnepanelen te plaatsen op publieke en private daken van particulieren, bedrijven, sportverenigingen, scholen of gemeentelijk vastgoed. We werken samen met burgerinitiatieven, investeringsmaatschappijen en woningbouwcorporaties;
5. Duurzame mobiliteit: We faciliteren duurzame mobiliteit en duurzame logistiek. Hierbij werken we aan drie concrete projecten: laadpalenbeleid, autodelen en duurzaam doelgroepenvervoer.

Meer over het Energieakkoord kunt u vinden op de website www.wijzijnON.nl, waarbij ON staat voor het gezamenlijke platform 'Op naar Neutraal'.

Het Energieakkoord als Regionale Energiestrategie (RES)

In het Klimaatakkoord krijgen de Regionale Energiestrategieën (afgekort tot RESsen) een sterke positie. Elke gemeente wordt geacht onderdeel uit te maken van een energieregio. Deze RESsen dienen een half jaar na vaststelling van het Klimaatakkoord aan te geven wat het regionale aanbod (de regionale bijdrage aan de nationale opgave) wordt. Dat wordt vervolgens bij elkaar opgeteld en getoetst aan

een landelijke verdeelsystematiek. Volgens de huidige inzichten ligt er dan eind 2019 een definitieve versie van de RES.

De Zuid-Hollandse regio's lopen voorop in de energietransitie. Vergeleken met andere regio's heeft onze regio al behoorlijke stappen gemaakt in de energietransitie. Niet alleen qua structuur, juist ook wat betreft inhoudelijke stappen (elektriciteit en gebouwde omgeving) om te komen tot een energieneutrale regio. Wij zien ons Regionaal Energieakkoord dan ook als een eerste versie van de RES. Mogelijke (inhoudelijke, procesmatige) consequenties van het Klimaatakkoord voor het regionale energieakkoord worden na ondertekening van het Klimaatakkoord in beeld gebracht.

Het regionale aanbod in Holland Rijnland: opwekking van 2,5 PJ in 2025

Onderzoek door bureau Posad uit 2016, laat zien dat de regio in 2050 naar verwachting 26,8 PJ aan energie vraagt. Die willen we zo veel mogelijk binnen onze eigen regio duurzaam opwekken. Wanneer we alle potenties benutten, kunnen we in 2050 23,8 PJ zelf duurzaam opwekken. Dat zal een stevige impact hebben op de ruimte omdat dit voornamelijk opgewekt zal moeten worden via zonnevelden en windmolens.

Het afgelopen jaar is deze opgave nader verkend met betrokkenen. Eerst in ambtelijke, ruimtelijke ateliers en voor de zomer met raadsleden in zogenaamde 'serious games' Ruimte en Energie. De ruimtelijke (on)mogelijkheden en dilemma's van windmolens en zonnevelden in de regio zijn in deze sessies verder in kaart gebracht. Dit had mede tot doel om de bewustwording van het thema energie en de complexiteit van deze opgave bij de raden onder de aandacht te brengen. Deze sessies hebben een vervolg gekregen in drie bijeenkomsten (in de drie subregio's), waarvoor de belangrijkste regionale stakeholders voor het thema energie en ruimte zijn benaderd.

Op basis van de opbrengsten van dit traject zijn concept principes benoemd, die richting geven bij het nader uitwerken van de inpassing en verdere planvorming en ontwikkeling van duurzame opwek in de regio. Deze sociaal-economische en ruimtelijke principes treft u als bijlage 2. Streven is om deze in het vervolgproces door te ontwikkelen tot regionale kaders, waarbij formele juridische status en haalbaarheid een aandachtspunt vormen.

Voor wat betreft de concept ruimtelijke principes is – in het verlengde van de bijeenkomsten van afgelopen jaar - in de zoekrichtingen een onderscheid aangebracht tussen de korte termijn (tot 2025) en langere termijn (2025 – 2050). Met het oog op de korte termijn ambities (2,5 PJ in 2025) kwam de opwek langs bestaande infrastructuur duidelijk naar voren als interessante ruimtelijke zoekrichting. Een eerste globale verkenning in die lijn treft u als bijlage 3 aan. Deze is besproken in de Stuurgroep Regionale Energietransitie, het Portefeuillehoudersoverleg Energie, in het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland en in alle colleges en raden van de gemeenten in Holland Rijnland.

Vervolgproces in 2019

Wij willen het proces uiterst zorgvuldig doorlopen. We zien het aanbod in deze brief dan ook als een eerste stap om met u, andere partners uit het Regionaal Energieakkoord, samenwerkingspartners en belanghebbenden en burgers het gesprek aan te gaan en te komen tot een juiste afweging.

- De komende periode werken we graag samen met u en andere stakeholders aan ontwikkeling van ruimtelijke scenario's voor de opwek van duurzame energie in onze regio, rekening houdend met onze landschapstypen, en zo veel mogelijk rekening houdend met andere ruimtelijke claims. We kijken daarbij naar de korte termijn (2025), gebruik makend van het voorstel voor de opwek langs infrastructuur, en naar de lange termijn (2050) voor het resterende deel duurzame opwek van naar verwachting nog minimaal 4,4 PJ.
- Met ondertekening van het Klimaatakkoord (verwachting is mei dit jaar), wordt definitief duidelijk wat mogelijke doorwerking hiervan is voor het Energieakkoord (i.r.t. de RES), zowel wat betreft inhoud als voor het bijbehorende ontwikkel- en besluitvormingsproces. Huidige lijn is dat een half jaar na ondertekening van het Klimaatakkoord een eerste regionaal aanbod aan het Rijk gevraagd wordt, primair gericht op 2030, als bijdrage aan de nationale opgave.
- De afstemming met de omgevingsvisies, waarin alle ruimtelijke claims op verschillende schalen geïntegreerd worden, vormt hiervan een onderdeel.